

Teresa Aranguren

Berriz, Bizkaia

Aurkibidea

Biografia

Belakortu baserrian jaioa.
Mojekin ibili zen eskolan
hamalau urtera arte.
Gaztetxotatik Durangora
joaten zen etxeko barazkiak
saltzera. Gerra garaian, neska
gaztea zen eta gogoan ditu
orduko kontu asko. "Berriz
1936 gogoratzen"
elkartekoek elkarrizketa egin
zioten, gerraren inguruko
kontuak jasotzeko.

Zintak

BRZ-014

- **Proiektua:** Berriz 1936 gogoratzen
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Maite
- **Data:** 2008-10-30
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Arrizabalaga, Maite

Pasarteak

1. Durangoko bonbardaketa

- **Erref:** BRZ-014/002
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:01:08. **Bukatu:** 00:03:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Bere ahizpa zutabe batek jo zuen Durangoko bonbardaketan komentuan. Bonbardaketaren egunean ohean zegoen eta akorduan daukana kontatzen du. Lehengusina bat bonbardaketan hil zitzaion.

2. Eskola garaian, bazkaltzeko ogia eta txokolatea

- **Erref:** BRZ-014/006
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:08:38. **Bukatu:** 00:12:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Zazpi urterekin hasi zen eskolan eta hamalau urtera arte jarraitu zuen. Oinez joaten zen. Bazkaltzeko, ontza bat txokolate eta ogia eramaten zuen; noizbait urdaia ere bai.

3. Eskolako maistrak

- **Erref:** BRZ-014/009
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:16:25. **Bukatu:** 00:18:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Komentuko maistrak izendatzen ditu eta bakoitzari buruzko aipamenak egiten ditu. Makila erabiltzen zuten.

4. Eskolan amantal zuria eta abarketak

- **Erref:** BRZ-014/010
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:18:26. **Bukatu:** 00:19:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Eskolan ez zuten uniformerik erabiltzen. Amantal zuria janzten zuten, zenbaki banarekin. Eskola barruan abarketekin ibiltzen ziren.

5. Eskolako antzerkiak eta gela iluna

- **Erref:** BRZ-014/011
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:19:27. **Bukatu:** 00:21:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan antzerkirik ez zuten egiten, baina besteena ikusi bai. Zati bat interpretatzen du. Ikasi beharrekoa ez bazekiten, gela ilunera bidaltzen zituzten. Gelakideak izendatzen ditu.

6. Euskaraz berba egiteagatik, eraztuna

- **Erref:** BRZ-014/012
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:21:32. **Bukatu:** 00:23:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Pianoa jotzen zuen batek eta kantuz ere asko aritzen ziren. Hasieran, euskaraz abesten zuten, baina gero debekua etorri zenean, euskaraz berba egiteagatik eraztuna jartzen zieten.

7. Olgetan txirikiletan, sokarekin eta tortolosekin

- **Erref:** BRZ-014/013
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:23:09. **Bukatu:** 00:25:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Olgetan txirikiletan edo sokarekin ibiltzen ziren. "Al cocherito, lere" abesten zuten. Tortolosekin eta kanikekin ere ibiltzen ziren.

8. Gerran fusilatu zituzten berriztarrak

- **Erref:** BRZ-014/014
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:25:54. **Bukatu:** 00:28:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerran fusilatu zituzten berriztarrak. Felipe Urtiaga ezagutu zuen. Fusilatu zituzten hirurak ezagutzen zituen. Haiei buruzko iritzia ematen du.

9. Milizianoekin topo egin zuenekoa

- **Erref:** BRZ-014/015
- **Iraupena:** 0:05:53. **Hasi:** 00:28:05. **Bukatu:** 00:33:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian, ama Aborora joaten zen babeslekura. Ahizparengana Gaztelura joan zen eta ezkutalekuan egon ziren biak. Milizianoekin topo egin zuenekoa kontatzen du.

10. Milizianoak baserrian lapurretan

- **Erref:** BRZ-014/016
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:33:58. **Bukatu:** 00:36:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian, aita basoan egoten zen etxea zaintzen, ama Aboron eta bera beste neskatala batzuekin ezkutuan. Zaldia, gurdia eta zakuak kentzen saiatu ziren milizianoak. Etxean ezkutatuta geratu ziren.

11. Milizianoek bizikleta eta behiak eraman

- **Erref:** BRZ-014/017
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 00:36:32. **Bukatu:** 00:39:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Milizianoek nebari bizikleta kendu zioten. Behiak kendu zizkieten beste batzuei. Gerra garaian, bizilagunek ere ez zuten alde egin etxetik.

12. Durangora saltzera

- **Erref:** BRZ-014/018
- **Iraupena:** 0:03:54. **Hasi:** 00:39:45. **Bukatu:** 00:43:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Soroan aritzen zen lanean eta Durangora eramaten zituen barazkiak saltzeko, trenbidean zehar, otzara buruan hartuta. Astoarekin eta gurdiaekin ere ibili izan zen gero. Buruan sorkia ipintzen zuten.

13. Gudarientzat esnea

- **Erref:** BRZ-014/020
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:46:12. **Bukatu:** 00:49:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerrako administrazioa

Laburpena:

Gerra garaian, erreketek sartu aurretik, udaletxera esnea eramaten zuten, lehenengo komitera eta gero Pantaleonenera. Soberakina txahalei ematen zieten.

14. Parranda gerra garaian

- **Erref:** BRZ-014/021
- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 00:49:08. **Bukatu:** 00:51:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Errefuxiaturik ez zuten eduki etxean. Irratia zeukaten baserri batera joan zen, Perdiletzara, eta erromeria ederra egin zuten. Gaupasa egin, meza entzun eta zaldiaekin eta gurdiaekin Markinara joan zen.

15. Irratiarekin parrandan eibartarrekin

- **Erref:** BRZ-014/022
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:51:55. **Bukatu:** 00:55:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian gaupasa egin zutenean, erromerian, eibartarrek ekarritako irratiarekin, nortzuk ibili ziren kontatzen du. Pantaleonenean gramola zegoenean, dantzan ibiltzen zen.

16. Senarra gidari gerran; anaiak preso Santoñan

- **Erref:** BRZ-014/023
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:55:15. **Bukatu:** 00:57:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra bukatu eta gero ezagutu zuen senarra. Gidatzen zekienez, janaria banatzen ibili zen leku askotan. Teresaren anaiak Santoñan preso egon ziren.

17. Gerra garaian, herritarrak esne eske

- **Erref:** BRZ-014/024
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:57:05. **Bukatu:** 01:00:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian, esne bila etortzen zitzaizkien batzuk etxera. Orduko pasarte barregarria kontatzen du.

18. Preso zegoen neba, jarrera onagatik etxera

- **Erref:** BRZ-014/025
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 01:00:46. **Bukatu:** 01:02:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaian, Bittor neba preso zegoela, udaletxera paperak eskatu zituzten eta jarrera ona zeukala jarri zutenez, etxera itzuli zen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-22

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com